СОВЕТ ФАНИ ВА ТЕХНИКАСИНИНГ ЯНГИ ТАРИХИЙ ҒАЛАБАСИ

Улуғ Октябрнинг 50 йиллигига

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 216 (3698). | Чоршанба, 1 ноябрь 1967 йил. | Баҳоси 2 тийин.

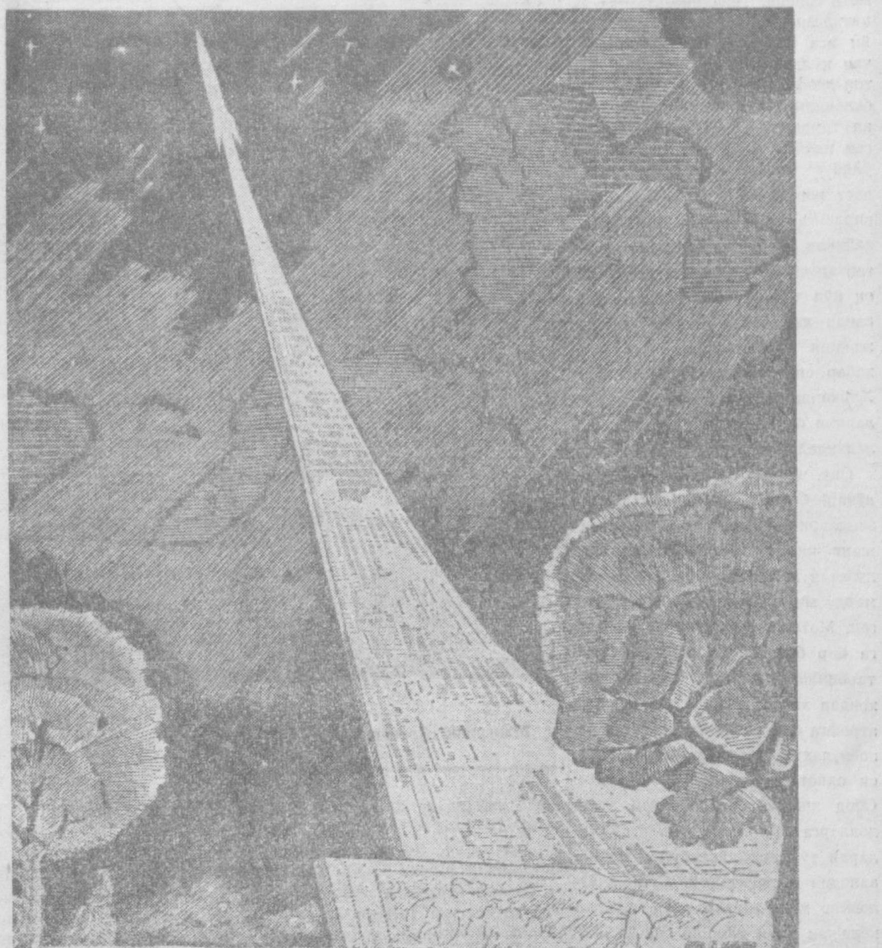

Космосни забт этувчиларга шон-шарафлар!

КОСМИК АППАРАТЛАР ЖАҲОНДА БИРИНЧИ МАРТА ОРБИТАДА АВТОМАТИК ТАРЗДА ТУТАШТИРИЛДИ

ТАСС АХБОРОТИ

ТАСС 1962 йил 16 мартда эълон қилган программага мувофиқ, космик фазони тадқиқ қилишни давом эттириш ҳамда космик аппаратларнинг янги системалари ва конструкция элементларини такомиллаштириш учун бугун, 1967 йил 30 октябрда Совет Иттифоқида Ернинг сунъий йўлдоши «Космос-188» учирилди.

Йўлдош параметрлари қуйидагича бўлган орбитага чиқарилди:

— Бошланғич айланиш даври 88,97 минут;

— Ер юзасидан энг олис масофаси (апогейида) 276 километр;

— Ер юзига энг яқин масофаси (перигейида) 200 километр;

— Орбитанинг оғиши 51,68 градус.

Москва вақти билан соат 12 дан 20 минут ўтганда «Космос-188» йўлдоши Ернинг сунъий йўлдоши орбитасида 1967 йил 27 октябрда учирилган «Космос-186» йўлдоши билан жаҳонда биринчи марта автоматик тарзда туташтирилди.

«Космос-188» сунъий йўлдоши орбитага чиққач, махсус яқинлашув системалари ва туташтириш узеллари билан ускуналанган иккала йўлдош космик фазода бир қанча мураккаб маневрлар ўтказди. Йўлдошлар бир-бирларини автомат равишда излади, бир-бирига яқинлашди, боғланди ва иккала йўлдош бир-бирига маҳкам туташди. Излаш, яқинлашиш ва туташиш процесслари йўлдошлар ичига ўрнатилган махсус радиотехника воситалари ва ҳисоблаш қурилмалари ёрдамида амалга оширилди.

Бир-бирларига туташган аппаратларнинг телевизион тасвири, шунингдек телеметрик маълумотлар Ерга йўлдошлардаги радио телевизион установкалар ва телеметрик системалар орқали юборилиб, Ер юзидаги пунктлар тармоғида қабул қилиб олинди.

Бир-бирлари билан маҳкам туташган «Космос-186» ва «Космос-188» сунъий йўлдошлари орбитада қўшалоқ парвозини давом эттирмоқда. Телеметрик информация маълумотларига кўра, йўлдошлардаги барча система ва аппаратлар нормал ишлаб турибди.

Совет олимлари, конструкторлари ва инженерлари орбитада космик аппаратларни автомат равишда туташтиришдан иборат жуда мураккаб илмий-техника проблемасини ҳал қилдилар. Бу эса орбитада космик фазо ва планеталарни мураккаб ва ҳар томонлама тадқиқ этишга қодир катта илмий космик станциялар вужудга келтириш учун кенг истиқболлар очиб беради.

Орбитада Ернинг икки сунъий йўлдошини тарихда биринчи марта автоматик равишда туташтириш — Улуғ Октябрнинг шонли 50 йиллик юбилейи арафасида совет фани ва техникасининг эришган янги ажойиб муваффақиятидир.

КОСМОСДАГИ ТАЖРИБА ДАВОМ ЭТТИРИЛМОҚДА

1967 йил 30 октябрда «Космос-186» ва «Космос-188» сунъий йўлдошлари бир-бирларига туташган ҳолда орбитада илмий техника тадқиқотлари программасини бажариб, 3 соату 30 минут мобайнида парвоз қилишни давом эттирди.

30 октябрь Москва вақти билан соат 15 дан 50 минут ўтганда, Ердан берилган командага мувофиқ сунъий йўлдошлар бир-бирларидан автоматик равишда ажралди.

«Космос-186» ва «Космос-188» йўлдошларининг бир-бирларидан ажралиш процессининг тасвири телевизион ва бошқа системалар ёрдамида Ерга юборилди.

Йўлдошлар бир-бирларидан ажраганидан кейин бир мунча вақт ўтгач, улардаги двигатель установкалари ёрдамида иккала йўлдош турли орбиталарга ўтказилди.

Йўлдошларни бир-биридан ажратиш процесси ва ундан кейинги маневрларнинг бажарилишини таъминлаган барча системалар нормал ишлади.

Орбитада Ер сунъй йўлдошлари бир-бирларини автомат равишда излаш, бир-бирига яқинлаштириш, туташтириш ва ажратиш программалари муваффақият билан бажарилганидан сўнг «Космос-186» ва «Космос-188» йўлдошлари парвозни ва космик фазони тадқиқ этишни давом эттирмоқда.

„КОСМОС-186“ ПАРВОЗНИ МУВАФФАҚИЯТЛИ ТУГАЛЛАДИ

«Космос-186» йўлдоши бугун, 1967 йил 31 октябрда Ердан берилган команда бўйича Ер атрофини 65 марта айланиб чиқиб, космик парвозини тугаллади ва Москва вақти билан соат 11 дан 20 минут ўтганда белгиланган районга юмшоқ қўнди. Икки йўлдошни автоматик туташтиришни амалга ошириш ва «Космос-186» йўлдошини учириш программасида кўзда тутилган бошқа илмий вазифаларни бажариш батамом тугалланди.

«Космос-186» йўлдошига ўрнатилган барча системалар қидирув, яқинлашиш, келиб тўхташ ва туташиш босқичларида, шунингдек ажралиб кетган вақтда, шундан кейинги учиш ва Ерга қўниш вақтида космонавтика учун принципиал жиҳатдан янги вазифаларни ҳал қилганда ғоят яхши ишлаётганини намойиш қилди.

Иккинчи йўлдош «Космос-188» ажратилганидан кейин космик фазони тадқиқ қилиш программасини давом эттирмоқда.

* * *

1967 йил 30 октябрда Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос-189» учирилди.

Йўлдош ичига ТАСС 1962 йил 16 мартда эълон қилган программага мувофиқ космик фазони тадқиқ қилишни давом эттириш учун мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган.

ҚАҲРАМОНЛАР ШУҲРАТИ АБАДИЙ ЯШАЙДИ

Оққўрғонда Улуғ Ватан уруши қаҳрамонларига қўйилган ёдгорликнинг тантанали очилиши

Лентадек чўзилиб кетган асфальт йўллар ботаётган қуёш нурида ярқираб кўзларни қамаштиради. Ҳосилини элга армуғон этган далалар, олтин ранг боғ-роғлар бирин-кетин орқада қолаяпти. Кўча бўйларидаги серсоя дарахтлар куз шабадасида майин тебранади. Иморатлар пештоқига илинган олбайроқлар ҳилпирайди. Алвонларга меҳнат зафарларига чорловчи мард жангчиларимиз хотирасини абадийлаштирувчи шиорлар ёзилган. Йўл бўйида тизилишиб турган қизил галстукли пионерлар саф-саф бўлиб ўтаётган пахтакор ва соҳибкорларни, зиёкор ва чорвадорларни, Ватан уруши қатнашчиси ва меҳнат фронти қаҳрамонларини самимий қарши олишаяпти.

Оққўрғон тарихи зафарларга тўлиқ. Немис-фашистлари она-Ватанимизга хиёнаткорона бостириб кирганида эл қатори оққўрғонликлар ҳам Ватан ҳимоясига отландилар. Шер йигитлар ёш келинларни ташлаб, ўғлонлар мунис онахон ва нуроний отахонлар билан ҳайрлашиб фронтга жўнадилар. Олти мингдан ортиқ оққўрғонлик Москва ва Сталинград остоналарида немис-фашистларга қарши мардонавор жанг қилди. Москва остонасида душман қаттиқ зарбага учраганда қўшинларимиз қарши ҳужумга отландилар. Немисларни аёвсиз қувиб бораётган рус, украин, белорус, қозоқ, қирғиз ва бошқа миллат вакиллари сафида Ўзбекистондан борган оққўрғонликлар ҳам бор эди. Улар Украина ва Белоруссияни, Польша ва Чехословакияни фашизм асоратидан озод қилиб Берлинга кириб бордилар. Шу аёвсиз жангларда А. Абдуллаев, С. Ҳасанов, А. Норбўтаев каби 2.860 оққўрғонлик азамат қурбон бўлди. Лекин улар бекорга жон берганлари йўқ. Бу ўлмас жангчиларнинг тўккан қонлари ҳисобига гитлерчи фашистлар она-Ватанимиздан қувиб чиқарилди. Европа фашизм асоратидан халос бўлди. Бутун инсоният Улуғ Ватан уруши йилларида жонини фидо қилган жангчилардан абадий миннатдордир...

Ёдгорлик томон оқишаётганлар орасида соқол-мўйлови қордек оппоқ, юз-кўзларидан нур ёғилиб турган бир отахон ҳам бор. Лекин у ҳали тетик. Қадам олишлари дадил. Отанинг кўксини орден ва медаллар безаб турибди. Мана улар: I ва II-даражали Шуҳрат ордени, «Жанговар хизмати учун» ва «Жасорат кўрсатганлиги учун» медаллари, Ленин ордени... Маҳмуд Худойбердиев Улуғ Ватан уруши бошланган дастлабки кунларданоқ фронтга жўнаган эди. Фронтда у пулемётчи бўлди. Ўз дўстлари билан қонхўр фашистларни тутдек тўкди. Мураккаб операцияларда иштирок этиб, катта жасорат кўрсатди. Беш йил жанг қилиб, етти марта яраланди. Ғалаба шоҳиди бўлиб зафар билан ўз она қишлоғига қайтди. Ҳарбий гимнастёркани ечди-ю, эгнига деҳқон жомакорини кийди. Ҳамид Олимжон номли колхоз далаларида мўл ҳосил етиштириб ҳурмат қозонди. У меҳнат қилаётган хўжаликда йил сайин ҳосилдорлик ошиб бораяпти. Бунда албатта, Ватан уруши ветерани кекса пахтакор Маҳмуд ота Худойбердиевнинг ҳам муносиб ҳиссаси бор. Ҳозир эса у ўз меҳнатининг роҳатини кўраяпти. Колхоз унга пенсия тайинлаган.

Ватан уруши ветеранлари районда талайгина. Улар озодлик ва бахт-саодат учун қон тўкканлар. Мана бугун Оққўрғон республикамизнинг энг пешқадам районларидан бирига айланган. Районда пахта тайёрлаш плани ғоятда қисқа муддатда шараф билан бажарилди. Мустафо Чачи, Қурбонали Эрматов, Рўзимат Ҳасанов каби Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари район шуҳратига шуҳрат қўшмоқдалар. Улар бошлиқ звено ва участкалар йилма-йил ажойиб муваффақиятларни қўлга киритмоқдалар. Жанг ва меҳнат фронтларида садоқат билан ғайрат кўрсатаётган бу жасоратли кишиларга минг бор офаринлар айтсанг кам!

Меҳнаткашлар колонналари кўчалар бўйлаб оқиб келаяпти. Уларнинг поёни кўринмайди. Олдинда революция ва Ватан уруши ветеранлари, Тошкент, Янгийўл, Бекобод ва бошқа шаҳарлардан келган меҳмонлар. Улар ёнида оққўрғонлик пахтакор ва соҳибкорлар, шоликор ва лубкорлар. Ҳамма бугун Улуғ Ватан уруши йилларида бахтли келажагимиз учун жонини фидо қилган эл фарзандлари хотирасига бош эгиб келаяптилар. Жангчилар хотирасига район марказидаги баланд тепаликка улкан ёдгорлик ўрнатилган. Бу ёдгорлик архитектор-рассомлардан Э. Барклай, Н. Брацун, С.

(Давоми иккинчи бетда).

Суратларда: 1. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидов сўнмас алангани ёқаяпти. 2. Митинг қатнашчилари. 3. Ёдгорлик ёнида фахрий қоровул.

А. Абалян фотолари.

ҚАҲРАМОНЛАР ШУҲРАТИ АБАДИЙ ЯШАЙДИ

(Боши биринчи бетда).

Одилов, П. Фролов ўртоқлар эскизлари асосида яратилган. Тепаликнинг бўйи йўл сатҳидан 22 метр баланд. Тепалик ўртасида ўрнатилган монумент қуббанинг бўйи эса 35 метр. Чиқаверишда чап қўлда ярим ой шаклида ғиштин девор кўзга ташланади. Унинг баландлиги 4 метр. Деворнинг икки томонида ғалаба символи бўлган иккита монумент тошларга ўйиб ишланган. Унда забардаст жангчиларимиз сиймоси тасвирланган. Ўртада ўзбек аёлининг ҳайкали. У ўз жигаргўшасини Ватан ҳимоясига жўнатиб, орқасидан оқ йўл тилаб қолган. Лекин фарзанди халқ бахт-саодати йўлида жонини қурбон қилди. Бу совуқ хабар она бағрини ўртаб юборди. Ҳайкалда тасвирланган она кўзларини бир нуқтага тикканича аллақандай аламли ғам тортади.

Она, бугун бошингни баланд кўтар! Сенинг ҳузурингга фарзандларинг билан бир сафда туриб жанг қилган, она-Ватанимизни душман асоратидан сақлаб қолган марду майдонлар бош эгиб келишган. Мотам либосингни еч, эл юзига бир боқ. Мард фарзанд туғиб тарбиялаган сендек мунис онахондан эл-юрт миннатдор. Теварак атрофга бир назар ташла. Ана бепоён пахтазорлар. Оҳангарон дарёси оҳиста жимирлаб оқаяпти. Обод қишлоқларга, файзли хонадонларга бир нигоҳ ташла. Кўчаларни тўлдириб келаётган қувноқ авлодни кўраяпсанми. Сенинг ўғлонинг мана шулар учун, шундай келажак учун жонини фидо қилган. Сен бу билан ғурурлансанг арзийди.

Майдон устидан қараган кишига район кафтдек кўриниб турибди. Кенг майдон гулларга безанган. Меҳнаткашлар вакилларидан келган гулчамбарлардан ташқари ҳиёбоннинг ўз гулзоридаги гуллар ҳам бугун чамандек очилиб турибди. Монумент қуббасига ўрнатилган Ўзбекистон ССР Давлат

Мангулик қўрғони. А. Абалян фотоси.

герби, пастроқда ёзилган 50 рақами, 1941—1945 саналари куёш нурида ял-ял товланади. Улуғ Октябрнинг шонли 50 йиллиги арафасида қаҳрамон жангчиларимиз хотирасига ўрнатилган бу ёдгорлик оққўрғонликларнинг шонли тарихига бир гувоҳ сифатида кўкка мағрур бўй чўзиб туради. Ғиштин деворга ёзиб қўйилган «Ҳалок бўлган жангчиларга абадий шоншарафлар!» деган сўзлар бунинг ифодасидир.

Жангчилар хотирасига қўйилган ёдгорликни очишга бағишланган кўпминг кишилик митинг бошланади. Митингни Оққўрғон район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ С. Тоиров очади.

— Улуғ Октябрнинг шонли 50 йиллик юбилейи арафасида биз катта тарихий воқеанинг гувоҳи бўлиб турибмиз, —дейди нотиқ.— Барча совет жангчилари қатори фронтда катта қаҳрамонликлар кўрсатиб озодлик йўлида жон фидо қилган оққўрғонлик жангчилар хотирасига ўрнатилган ёдгорликнинг районимизда очилиши унутилмас бир воқеадир. Уруш йиллари район меҳнаткашлари чинакамига қаҳрамонлик намуналарини кўрсатдилар. Фронтда ўғлонларимиз қон кечиб жанг қилган бўлсалар, фронт орқасида отахон-онахонларимиз, опа ва сингилларимиз ҳам ажойиб қаҳрамонлик кўрсатдилар. Топганимизни биз жангчилар билан баҳам кўрдик. Бутун кучимизни фашизм устидан тезроқ ғалаба қозонишга сарф қилдик. Ватан урушида қаҳрамонларча ҳалок бўлган ҳамқишлоқларимиз бизнинг қалбимизда ҳамиша барҳаётдирлар. Қаҳрамонлар ҳеч қачон ўлмайди. Мана шу ёдгорлик улар хотирасини абадий эслатиб туради.

Сўз Улуғ Ватан урушининг қатнашчиси, запасдаги офицер А. Рустамовга берилади.

— Ватанимиз озодлиги учун олиб борилган уруш даҳшатларини ўз кўзим билан кўрганман, — дейди у. — Районимиздан урушга — Ватан мудофаасига отланганларнинг кўпчилиги Волга бўйларида, Москва, Сталинград, Ленинград сингари қаҳрамон шаҳарлар остоналарида душман билан мардонавор олишиб, қаҳрамонларча ҳалок бўлишди. Ватан, халқ уларнинг ёрқин сиймосини ҳамиша дил тўрида сақлайди. Истаймanки, ҳозирги ёш авлод уруш нималигини сира-сира билмасин.

«Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози ишчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Қурбонали Эрматов микрофон олдига келади.

— Бугун бу ерга Улуғ Ватан уруши йилларида душманга қарши курашда кўкрак кериб ҳалок бўлган марду майдонларнинг қариндош-уруғлари, ака-укалари, фарзандлари тўпланишган, — дейди қотиқ. — Районимиз меҳнаткашлари қаҳрамонлар хотирасини абадийлаштириш мақсадида бу ерда шон-шуҳрат қўрғонини барпо этдилар. Бу ерга тўпланган бутун халқ қаҳрамонлар хотирасини бажо айлаб, уларга қўйилган ҳайкал ёнида бош эгиб турибди. Ҳа, шундай. Ватанимизнинг асл фарзандлари хотираси ҳамиша қалбимиз тўрида, меҳримиз, дилимиз тўрида. Уларнинг номи ҳеч вақт ўчмайди.

Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, запасдаги офицер М. М. Ефремовга сўз берилади. Нотиқ қуролдош дўстларининг хотирасини абадийлаштириш учун ана шундай йирик ёдгорлик ансамблини қуришга қарор қилган ва уни амалга оширган район меҳнаткашларига катта миннатдорчилик изҳор қилади.

— Оталаримиз, акаларимиз жасорати биз учун меросдир, — деди ёшлар номидан сўзга чиққан комсомол аъзоси М. Мусинова. — Уруш тугаганига йигирма икки йилдан ошди. Аммо тўплар садоси қулоқлар остида ҳамон гумбурлаб турибди. Уруш туфайли фарзандидан ажралган оналаримиз қалбининг жароҳати тамом битиб кетгани йўқ. Ҳали ҳам урушқоқ империалистлар агрессорлик қилиб дунёнинг у ер-бу ерида қон тўкмоқдалар, одамзод шаънига доғ туширмоқдалар. Улар шуни билиб қўйишсинки, биз, комсомол ёшлар она-Ватанимизни ҳамиша кўз қорачиғидек асраймиз. Ота-боболаримиз бошлаган ва амалга оширган традицияларга ҳамиша содиқмиз деб ана шу мангулик қўрғонида қасамёд қиламиз.

Митингда шоир Ҳамид Ғулом ўзининг «Мангулик» шеърини ўқиб берди.

СССР Мудофаа министрлигининг вакили, армия генерали А. А. Лучинский, Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг биринчи секретари М. А. Абдураззоқов, Туркистон ҳарбий округи қўшинлари қўмондони, генерал-полковник Н. Г. Лященко ўртоқлар митингда сўзга чиқиб, Улуғ Ватан урушида ҳалок бўлган қаҳрамонлар номини абадийлаштириш мақсадида шон-шуҳрат қўрғонида ёдгорлик ўрнатганликлари учун оққўрғонликларга миннатдорчилик билдиришди.

Митингда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади.

Митинг тугайди. Шу пайт бронетранспортёрлар шон-шуҳрат ёдгорлиги ўрнатилган тепа ёнига келиб тўхтайди. Бронетранспортёрлардан Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари Бобоев ва Задорожний ўртоқлар қўлда машъал билан тушадилар ва зинадан аста-секин юқорига кўтариладилар. Бу машъала бундан олдин Тошкент вокзали майдонидаги ўнтўрт комиссар ёдгорлиги ёнида абадий ёниб турган алангадан олиб келинган эди. Ўртоқ С. Тоиров абадий шон-шуҳрат машъаласини ёқишни Оққўрғон район меҳнаткашлари номидан Ш. Р. Рашидовдан сўрайди. Ўртоқ Ш. Р. Рашидов ўз фарзандларини фронтга жўнатиб ғамгузор ўтирган онаизор ҳайкали олдига келади ва сўнмас алангани ёқади. СССР ва Ўзбекистон ССР Давлат Гимнларининг садолари янграйди. Тўплардан ўқ узилиб салют берилади.

Шундан сўнг район меҳнаткашлари, меҳмонлар мардлар хотирасига қўйилган ёдгорликни зиёрат қиладилар. СССР Мудофаа министрлиги, Туркистон ҳарбий округи, республика ва область ташкилотларидан, Оққўрғон район колхоз ва совхозлари номидан гулчамбарлар қўйилади.

Ёдгорликни очиш маросимида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва бюро аъзолигига кандидатлар И. Г. Анисимкин, Р. Қурбонов, М. М. Мусахонов, Р. Н. Нишонов, С. Р. Расулов, М. Т. Турсунов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосарлари С. О. Азимов, С. К. Зиёдуллаев қатнашдилар.

Бу ерга келган кишилар бир дақиқа сукут сақлаб, Ватан учун, халқимизнинг келажаги, бахт-саодати учун жонини фидо қилган мард қаҳрамонларни хотирлаб бош эгиб ўтадилар. Бу тепа бундан буён район меҳнаткашларининг муқаддас зиёратгоҳи бўлиб қолади. Ўртада абадий олов енгил шабада эпкинида оҳиста чайқалиб, алангаланиб турибди. Бу ёдгорлик асрлар оша ўзбек ўғлонларининг қаҳрамонликларини, шону шавкатини авлод-авлодларга, коммунизм насллариga етказиб туражак, ўтмишдошларининг оғир кураш йилларидан ҳикоя қилиб беражак.

Т. МИРҲОДИЕВ,
Ж. НОСИРОВ.
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбирлари.

БМТГА ЁРДАМ БЕРУВЧИ УЮШМАЛАР ЖАҲОН ФЕДЕРАЦИЯСИ ПРЕЗИДЕНТИ А. БЕБЛЕРГА А. Н. КОСИГИН МАКТУБИ

АҚШнинг агрессив ҳаракатлари натижасида Вьетнамдаги вазият мушкуллашиб бораётганлиги муносабати билан Бирлашган Миллатлар Ташкилотига ёрдам берувчи уюшмалар жаҳон федерациясининг президенти А. Беблер СССР Министрлар Совети Раиси А. Н. Косигинга мактуб юборган эди.

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин А. Беблерга қуйидаги мазмунда жавоб хати юборди:

«Сизнинг мактубингизни олдим. Сиз бу мактубингизда Америка Қўшма Штатларининг эрксевар Вьетнам халқига қарши, мустақил ва суверен давлат — Вьетнам Демократик Республикасига қарши ошкора қуролли агрессияси натижасида Вьетнамдаги аҳвол кескинлашиб бораётганлиги билан боғлиқ бўлган масалаларга тўхталиб ўтгансиз.

АҚШ халқаро ҳуқуқнинг ҳамма томонидан танилган нормаларини, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти уставининг олий принципларини, Вьетнам масаласи юзасидан 1954 йилда Женевада тузилган битимларни поймол этиб, агрессив урушни кенгайтирмоқда. Бу уруш кун сайин, соат сайин тинч кишиларнинг ёстиғини қуритмоқда, Вьетнам халқининг кўп йиллар мобайнида зўр ғайрат билан меҳнат қилиб вужудга келтирган моддий бойликларини яксон қилмоқда. Вьетнам халқининг нияти фақат битта, у ҳам бўлса, ўзининг муқаддас ҳуқуқларини, ўз озодлиги ва мустақиллигини қаттиқ туриб ҳимоя қилишдир.

Америка ҳарбийлари Вьетнам тупроғида бехаёлик билан қилаётган мудҳиш жиноятлар планетамиздаги барча соф виждонли кишиларни дарғазаб қилмай қололмайди, уларни қаттиқ қораловига дучор бўлмай қололмайди. Уруш давом этаётган экан, ҳеч гуноҳи йўқ тинч меҳнат аҳли, кексалар, хотин-қизлар, болалар ҳалок бўлаётган экан, инсонларнинг виждони хотиржам бўлолмайди. Бу виждон агрессиянинг тўхтатилишини талаб қилмоқда.

Вьетнам халқи агрессорга муносиб зарба бермоқда. Америка империализми қурол кучи ёрдамида Вьетнам халқини тиз чўктира олмаганлиги ва тиз чўктира олмаслиги, ўз хоҳишини унга мажбуран қабул қилдира олмаганлиги ва қилдира олмаслиги эндиликда ҳаммага аёндир.

Мамлакатнинг шимолида, шунингдек жанубида яшовчи Вьетнам халқининг қонуний манфаатларини ҳурмат қилиш асосидагина Вьетнамдаги можарони тўхтатиш мумкин. Вьетнам халқи номидан иш кўришга ва Вьетнамнинг ички ишларини унинг номидан ҳал этишга ҳеч кимнинг ҳақи йўқ. Агрессия қурбони, ўз ватанининг мард ва саботли ҳимоячиси бўлган Вьетнам халқигина буни ҳал этиш ҳуқуқига эга бўлиб келди ва ҳозирда ҳам шундай ҳуқуққа эгадир.

Вьетнам Демократик Республикаси ҳукумати баёнотларида ва Жанубий Вьетнам Миллий Озодлик Фронтининг янги программасида кўрсатиб берилган йўл — Вьетнам масаласини ҳал этиш учун оқилона ва мақбул йўлдир. Ана шу ҳужжатлар 1954 йилда Женевада тузилган битимлар руҳи билан суғорилган бўлиб, тамомила уларга асосланади. АҚШ ҳукумати Вьетнам Демократик Республикасини бомбардимон қилишни ва бу республикага қарши бошқа уруш ҳаракатларини ҳаммасини сўзсиз тўхтатишни, Қўшма Штатларнинг қўшинларини ва АҚШ иттифоқчиларининг қўшинларини Жанубий Вьетнамдан олиб чиқиб кетиши, Жанубий Вьетнам Миллий Озодлик Фронтини таниши, Вьетнам халқининг ўз ишларини ўзи ҳал этишига тўсқинлик қилмаслиги керак. Бу нарса Вьетнамда тинчлик ва осойишталик бўлишига эришиш, шарқи-жанубий Осиё районида ва бутун дунёда кескинликни юмшатиш учун равшан истиқбол очиб берган бўлур эди.

Америка бомбалари Вьетнам тупроғига ташланаётган бир вазиятда Вьетнам Демократик Республикаси ва Жанубий Вьетнам Миллий Озодлик Фронти вакилларининг иштирокисиз Вьетнам проблемасини қараб чиқмоқ учун бир қанча давлатларнинг бирор формада кенгашини ўтказиш идеяси Вьетнам можаросига чек қўйиш учун одамларга умид бағишлайдиган истиқболни очиб беролмайди. Жаҳондаги барча халқлар ана шундай истиқболнинг очиб берилишини кутмоқдалар.

Ўз-ўзидан маълумки, Женева кенгаши механизми доирасида қандайдир халқаро кенгашни чақириш яна шу ҳижатдан ҳам реал бир нарса эмаски, Америка Қўшма Штатлари Вьетнамда қуролли интервенцияни амалга ошириб, Женева битимларини қўпол равишда бузди ва Вьетнам халқининг ишларига аралашишни тўхтатишдан бош тортмоқда.

Совет Иттифоқига келганда шуни айтиш керакки, у халқларнинг ҳуқуқлари, суверенитети ва мустақиллигини ҳурмат қилишнинг юксак принципларига содиқ бўлиб, Вьетнам Демократик Республикаси ҳукуматининг позициясини, Жанубий Вьетнам Миллий Озодлик Фронтининг программасини ҳамиша қўллаб-қувватлаб келди ва қўллаб-қувватламоқда. Биз Вьетнам Демократик Республикасига, Вьетнам халқига меҳр-муҳаббат, самимий хайриҳоҳлик билан қараётганлигимизни, уларга астойдил маънавий ва сиёсий ёрдам ҳамда мадад бериб келаётганлигимизни изҳор қиламиз. Биз Вьетнам халқи олиб бораётган ҳаққоний курашнинг тантана қилишига қаттиқ ишонамиз». (ТАСС).

КАРКИДОН СУВ ОМБОРИ ИШГА ТУШИРИЛДИ

Фарғона областининг қурувчилари катта меҳнат ғалабасини қўлга киритдилар. Улар Фарғона водийсида энг йирик бўлган Каркидон сув омборининг иккинчи навбатини фойдаланишга топширдилар. Ўзбекистон билан Қирғизистон чегарасида тўққиз квадрат километр майдонли денгиз пайдо бўлди. 210 миллион кубметр ҳажмли бу сув омборини қуришда жуда кўп иш қилинди. Тўғонга тўрт миллион куб метрдан зиёд тупроқ ва 50 минг куб метр бетон ётқизилди. Янги ҳовузда ҳозирдаёқ дастлабки 130 миллион куб метр сув тўпланди. Бу ерга сув Қувасой дарёсидан ва Исфара суғориш системасидан оқиб келмоқда.

Сунъий денгиз Қува, Охунбобоев, Олтиариқ ва Фарғона районларидаги эллик минг гектар ерни сув билан таъминлашни анча яхшилайди.

29 октябрда Каркидон сув омборини фойдаланишга топшириш муносабати билан тўғон ёнида кўп киши қатнашган митинг бўлди. Гидроқурувчилар, яқин атрофдаги колхозларнинг пахтакорлари сунъий денгиз бунёдкорларини табрикламоқ учун бу ерга келдилар. Фарғона область партия комитетининг биринчи секретари Ф. Шамсиддинов митингни очди. «Ферганводстрой» трестига қарашли иккинчи қурилиш-монтаж бошқармасининг бошлиги Г. К. Усенко Каркидон қурилишининг тугалланганлиги ҳақида рапорт берди. Митингда илғор қурувчилар— бульдозерчи И. П. Шумаков, бетончилар бригадири Ғофур Ахмедов, Қува районидаги «Ленинград» колхозининг бригада бошлиғи Халип Нурматов ва бошқалар сўзга чиқдилар.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов қурувчиларни ва Фарғона областининг барча меҳнаткашларини юбилей вахтасида қўлга киритилган катта ғалаба билан қутлади. Ш. Р. Рашидов сув омборини қуришда ўрнак кўрсатган ирригаторлар ва қурувчилардан катта бир группасига «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ирригатор» унвони бериш тўғрисидаги ёрлиқларни ва Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқларини топширди.

Гулдурос қарсаклар остида қизил лента қирқилади. Навбатчи операторлар Ўктам Жўраев ва Эминжон Юнусовлар бошқарув пультининг кнопкасини босадилар. Сув оқизадиган қувурлардан кучли сув оқими каналдан далалар томон тез оқа бошлайди. Каркидон сув омбори ишга туширилди.

(ЎзТАГ).

КОИНОТНИ ЗАБТ ЭТИШНИНГ ЯНГИ БОСҚИЧИ

«Венера—4» га бағишланган матбуот конференцияси

Мамлакатимизнинг олимлари совет фанининг янги буюк ғалабасини — «Венера-4» автомат станциясининг олисдаги сирли планетага қўндирилишини бутун меҳнатчи инсоният байрами — Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллигига бағишладилар.

СССР Фанлар академияси, СССР Ташқи ишлар министрлиги ва СССР Министрлар Совети ҳузуридаги чет мамлакатлар билан маданий алоқа комитети 30 октябрда Москвада совет ва чет эл журналистлари учун матбуот конференцияси ўтказдилар. Матбуот конференцияси «Венера-4» автомат станциясининг парвозига бағишланди.

СССР Фанлар академиясининг президенти академик М. В. Келдиш матбуот конференциясини очди. (ТАСС).

ИЛҒОРЛАРГА ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон КП Тошкент область комитети ва область ижроия комитети областдаги колхоз ва совхозларда чорвачиликни ривожлантириш юзасидан олинган мажбуриятларнинг тўққиз ойлик якунини кўриб чиқиб қарор қилдилар. Область партия комитети ва область ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғи Калинин районидаги ЛЕНИН НОМЛИ КОЛХОЗга, Оққўрғон районидаги «НИЖНИЙ ЧИРЧИҚ» совхозига берилди.

Калинин районидаги Калинин номли, Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхозлари, Янгийўлдаги «Олмазор», Бўка районидаги 2-«Пискент» совхозларининг яхши ишлаганликлари қайд қилинди.

Юбилей йили ОҚ ОЛТИНИ

ОБЛАСТИМИЗ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 31 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида).

Районлар	бир кунда	мавсум бошидан бери	Машина терими: Бир кунда	Машина терими: мавсум бошидан бери
ОҚҚЎРҒОН	0,48	117,15	0,57	133,42
БЎКА	0,68	114,05	0,68	138,39
ЎРТА ЧИРЧИҚ	0,52	111,36	0,24	132,63
ЯНГИЙЎЛ	0,46	111,32	0,52	120,14
ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ	0,80	109,48	0,29	145,05
ОРЖОНИКИДЗЕ	0,60	102,71	—	91,18
Бекобод	1,29	93,80	0,92	104,07
ОБЛАСТЬ БЎЙИЧА:	0,66	110,39	0,56	128,55

ШОЛИ—ДАВЛАТГА

31 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Мавсум бошидан бери планга нисбатан процент ҳисобида)

Юқори Чирчиқ	125,8
Оржоникидзе	108,7
Янгийўл	108,0
Калинин	106,5
Ўрта Чирчиқ	83,3
Оққўрғон	65,1
Бекобод	47,3
Бўка	41,8
Область бўйича:	71,4

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

СССР Олий Совети Президиуми 1967 йил 28 октябрь фармонларига биноан, Улуғ Октябрь социалистик революцияси ва гражданлар урушининг актив қатнашчиларидан 128.657 кишини СССР орден ва медаллари билан мукофотлади. Мукофотланганлар орасида кекса большевиклар, собиқ қизил гвардиячилар, қизил армия ва ҳарбий денгиз флотининг жангчилари, командирлари ва сиёсий ходимлари, қизил партизанлар, партия, совет, касаба союз ва комсомол органлари, революцион комитетлар, ВЧК ва милиция ходимлари, махсус қисмларнинг, озиқ-овқат отрядларининг жангчилари ва 1917—1922 йилларда Совет ҳокимиятини ўрнатиш учун курашда жуда катта ўрнак кўрсатган бошқа шахслар бор.

* * *

СССР Олий Совети Президиумининг 1967 йил 28 октябрь фармонларига биноан, социалистик мамлакатларнинг 3.363 граждани Улуғ Октябрь социалистик революциясида, гражданлар урушида ва 1917 — 1922 йилларда Совет ҳокимиятини ўрнатишда актив қатнашганликлари учун ва Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги муносабати билан СССР орден ва медаллари билан мукофотланди.

* * *

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги муносабати билан ва революцияда ҳамда гражданлар урушида Совет ҳокимияти томонида туриб актив қатнашганликлари, шунингдек советлар республикасини ҳимоя қилиш ҳаракатида актив қатнашганликлари учун СССР Олий Совети Президиумининг 1967 йил 28 октябрь фармонига биноан Австрия, Ҳиндистон, Италия, Финляндия, Франция, Германия Федератив Республикаси ва Ғарбий Берлин гражданларидан 46 киши СССР орден ва медаллари билан мукофотланди.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллигини нишонлаш юзасидан Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети юбилей фахрий ёрлигини таъсис этдилар. 1923—1930 йилларда Совет ҳокимиятини мустаҳкамлаш, халқ хўжалиги ва маданиятини ривожлантириш учун курашнинг 4510 актив қатнашчиси ана шу ёрлиқ билан мукофотланди.

Мукофотланганлар орасида қўлига қурол олиб Улуғ Октябрь ғалабаларини ҳимоя қилган, контрреволюцион унсурларга, чет эл разведкаси малайларига, диверсантларга, босмачиларга ва Совет ҳокимиятининг бошқа душманларига қарши фидокорона кураш олиб борган кишилар бор.

Ер-сув ислоҳоти ўтказишда, қишлоқ хўжалигини коллективлаш, индустрлаштиришда, хотин-қизларни озод қилиш учун, маданият ва маорифни ривожлантириш учун кураш ҳаракатида актив қатнашганлиги учун партия, совет, комсомол ва касаба союз органлари ходимларидан бир группаси ҳам юбилей фахрий ёрлиқлари билан мукофотланди.

Мукофотланганлар орасида ўзининг бутун куч ва қобилиятини Ўзбекистонда социалистик қурилишга бағишлаган кўпгина кекса большевиклар, партия ветеранлари бор.

Мукофотланганлар рўйхати область, шаҳар ва район газеталарида эълон қилинади.

КЎРИК-КОНКУРС ҒОЛИБЛАРИ

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги ва Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига колхоз ва совхоз посёлкаларини қуриш ва ободонлаштириш юзасидан ўтказилаётган Бутуниттифоқ кўрик-конкурсининг биринчи босқичи якунланди. Конкурс жюриси республика комиссиялари тавсия этган материалларни кўриб чиқиб, кўрик-конкурснинг биринчи босқичида мамлакатимизнинг 150 та энг яхши қишлоқларини дипломлар билан мукофотлашга қарор қилди.

Бутуниттифоқ конкури ғолиблари орасида бизнинг областимиздаги энг обод қишлоқлар ҳам бор. Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхозининг посёлкасига биринчи даражали диплом, Оққўрғон районидаги Димитров номли колхоз посёлкасига иккинчи даражали диплом, Ўрта Чирчиқ районидаги Ўртасарой қишлоғи (Ўртасарой паррандачилик фабрикаси)га учинчи даражали диплом берилди.

СОВЕТ ҲОКИМИЯТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИГА — Октябрь саҳифаси

ПИСКЕНТ ИНҚИЛОБИ

Суратда: Пискент деҳқонларига байроқ топширилмоқда.

Биз ўтмиш саҳифаларини варақлар эканмиз, Октябрь билан боғлиқ бўлган барча ўзгаришлар фақат ва фақат инсон учун, унинг бахтли келажаги учун кураш кунлари намоён бўлади. Мана, ўтмиш саҳифаларидан бири.

... 1928 йил. Москвада III Коммунистик Интернационалнинг VI Конгресси бўлиб ўтди. Жаҳон коммунистик ҳаракатининг вакиллари Иттифоқ бўйлаб Октябрь қўлга киритган ютуқлар билан таниша бошлашди. Европа Коммунистик партияларининг бир группа делегациялари республикамиз ҳаёти билан танишдилар. Улар Пискентда ҳам бўлиб ўзбек деҳқонлари ҳаётини, қишлоқдаги революцион ўзгаришларни ўз кўзлари билан кўрдилар. Улар Ўзбекистон билан хайрлашиш олдидан бу ерда олган ўз таассуротларини «Пискент деҳқонларига хат»ларда ёзиб қолдирдилар.

Қуйида шу хатларнинг тўла текстини келтирамиз:

«Пискент деҳқонларига салом!

Халқаро революция учун курашган Пискент деҳқонларига революцион салом! Коммунистик Интернационал VI Конгрессига чет эллардан келган ўртоқлардан иборат делегация сизга бутун дунё ишчи ва деҳқонларининг бирдамлик саломини топширади. Биз жаҳондаги барча мазлум халқларнинг Коммунистик интернационал байроғи остида ғалабага эришишини таъминлаш мақсадида, ҳали ҳам капитализм зулми остида қолиб келаётган барча мамлакат меҳнаткашлари билан Қизил Ўзбекистоннинг ишчи ва деҳқонлари ўртасидаги алоқани мустаҳкамлаш учун келдик.

Яшасин Совет Иттифоқининг ишчи ва деҳқонлари!

Яшасин Коммунистик Интернационал!

Яшасин халқаро революция!»

«Пискент ишчи ва деҳқонларига салом!

VI Конгресс делегатлари номидан салом йўллаймиз. Ҳозир биз сизларга ўз хис ва туйғуларимизни ифодалаб беришга сўз топаолмаяпмиз. Пискент бизга революция эришган яна бир ютуқни кўрсатди. Бизлар ўз мамлакатимизга қайтар эканмиз, сиз эришган тажрибангизни ўзимиз билан олиб кетамиз, чунки сизлар бизга йўл кўрсатдингиз.

Яшасин Пискент ишчилар оммаси!»

Албатта бу ютуқ Пискент деҳқонларининг кўп машаққатли инқилобий курашининг меваси эди. Улуғ Октябрь социалистик революциясигача Пискентдаги ҳамма яхши ерлар ва сув бойларнинг қўлида эди. Пискентда олти бойнинг ҳар бирида икки юз десятинадан ортиқ, ўн уч бойнинг ҳар бирида юз десятинадан ортиқ ва ўттиз бойнинг ҳар бирида элликдан юз десятинагача ери бўлиб қишлоқ тақдирини ана шу бойлар ҳал қилар эди. Халқни талашда қозилар, приставлар билан оқсоқоллар, руҳонийлар бойларга ёрдам берарди.

Қишлоқ камбағаллари 1916 йили биринчи марта оммавий равишда бош кўтариб чиққан эдилар. Волость амалдорлари, бойлар мардикор олиш учун Пискент ҳиссасига тушган 25 кишини тўплаб бериш тўғрисидаги буйруқни камбағаллар ҳисобига бажаришга ҳаракат қилдилар. Ана шунда қишлоқ камбағаллари «Мардикор бермаймиз!», «Агар зўрлик билан оладиган бўлсалар, қишлоқдаги амалдорларнинг ҳаммасини ўлдирамиз!» деган шиорлар билан очиқдан-очиқ кураш чиқдилар. Тошкентдан ҳарбий куч келиб, қўзғолонни бостирди, унинг раҳбарлари қатл қилинди. Камбағаллардан бир қанчаси мардикорликка олинди ва Россияга жўнатилди.

Подшо ҳокимияти ағдарилгандан сўнг. Пискент камбағаллари ҳам маҳаллий амалдорларга итоат этмай қўйдилар. 1917 йилнинг март ойи бошларида Тошкент уезди бошлиғи Тошкент прокурорига ўз рапортида Пискентда меҳнаткашларнинг инқилобий қайфияти ва маҳаллий амалдорларга бўйсунмаётганлиги ҳақида хабар қилади. Кўп ўтмай 26 март 1917 йили кечаси, меҳнаткашларнинг талаби билан Пискент пристави Ковдишев вазифасидан олиб ташланди ва қамаб қўйилди.

26 март 1917 йили эрталаб Пискент деҳқонларининг митинги бўлиб ўтди. Митинг Пискентда биринчи ижроия комитет, 5 кишидан иборат коллегияни сайлади. Сайланган коллегия аъзоларининг кўпчилиги бойлар вакили бўлиб, камбағал деҳқонлар озчиликни ташкил қилди. Бу вақтда Пискентда большевиклар ячейкаси йўқ эди, шунинг учун ҳам ҳокимият яна бойлар қўлида қолаверди.

Октябрь революцияси ғалабасидан кейин, 1918 йили сентябрь ойида, Пискентда большевиклар ва эсерлар партия ташкилоти тузилди. Большевиклар ташкилотига 55 киши, эсерлар ташкилотига 800 киши аъзо бўлиб кирди. Аммо Пискент большевикларининг халқ манфаати учун олиб борган кураши натижасида эсерлар ташкилоти бирин-кетин мағлубиятга учрай бошлади, аксинча, большевиклар ташкилоти мустаҳкамланиб борди. Пискент большевиклари қишлоқда Совет ҳокимиятини ўрнатиш ва унинг душманларига қарши кураш олиб бориш вазифаларини белгиладилар.

Масалан, Пискент коммунистик ячейкаси ўзининг 29—30 сентябрь 1918 йилда ўтказган биринчи йиғилишидаёқ волость исполкомидан ҳамма бойларни ҳайдаб чиқариш тўғрисида қарор қабул қилди. Бу қарорни ноябрь ойидагина амалга ошириш мумкин бўлди. 20 ноябрда мингдан ошиқ деҳқон қатнашган йиғилишда комячейка қуйидаги қарорни қабул қилди:

«1) Область Халқ Комиссарлари советининг ушбу йил 14 октябрь 95 сонли қарорини эътиборга олиб ва 2) бу қарорнинг уезд исполкоми томонидан ҳозиргача амалга оширилмагани туфайли, 3) Пискентда янги сайланган ер-сув комитетига ва Пискент даҳа милиция бошлиғи лавозимига коммунист (большевиклар) партиясига мансуб бўлган меҳнаткаш синф вакиллари кирмаганини, 4) асосан буржуа вакилларидан иборат бўлган ва меҳнаткашларнинг бирлашувига тўсқинлик қилаётган волость исполкомининг ҳозирги составини билан пролетариат манфаати учун мунтазам иш олиб бориш мумкин эмаслигини назарда тутиб, қарор қилди: Бутун ҳокимият ва исполкомнинг барча ишлари 29—30 сентябрь тарихли протоколга мувофиқ сайланган кишиларга дарҳол топширилсин...»

Бу ишни амалга ошириш учун етти кишидан иборат комиссия тузилган. Улар қуролланган ҳолда ячейка аъзолари билан ҳокимиятни ўз қўлларига олдилар.

Шундай қилиб, 1918 йил 20 ноябрда Пискентда ҳокимият большевиклар қўлига ўтган. Лекин Пискентда эсерлар партия ташкилоти кўпчиликдан иборат бўлганлиги сабабли, большевиклар эсерлар билан биргаликда ҳокимиятни бошқариб боришга мажбур эдилар.

Большевикларнинг бойларга қарши қатъий кураши улар ўртасидаги қарама-қаршиликни янада кескинлаштирди. 1919 йили 3 январь қарори билан коммунистик ячейка Пискент бойларига бир миллион сўм солиқ солди. (Ҳар бир бойга 10 мингдан 100 минг сўмгача). Солиқнинг бир қисми пул билан, бир қисми эса бойларнинг мулкини мусодара қилиш билан ундириб олинди. Энг катта бойлар қамоққа олинди.

Тошкентда Осипов аксилинқилобий исёни ва унинг тормор келтирилиши Пискент меҳнаткаш деҳқонларининг кўзини очди. Улар эсерларнинг ҳақиқий башарасини билиб олдилар, эсерларга нисбатан ишончсизлик ва нафрат кучайди. Пискент эсерлари секин-аста мағлуб бўла бошлади, бунда большевикларнинг олиб борган изчил кураши катта роль ўйнади. Эсерлар тугатилгач, коммунистик ячейка ўз сафини аксилинқилобий унсурлардан тозалаш, ҳокимиятни мустаҳкамлаш ва қишлоқ камбағалларининг ролини ошириш юзасидан бир қатор чоралар кўрди. Пискент большевиклар ячейкаси 1919 йил 7 февралда шундай қарор чиқарди:

«Очиқдан-очиқ буржуазия билан ва унинг малайлари бўлмиш эсерлар ва иғвогарлар билан муросасозлик қилиб, фаолият кўрсатгани учун, шунингдек партия интизомига бўйсунмагани учун, бойлар ва уларнинг думлари Авлиёхонов ва Қосимхўжаев партиядан ўчирилсин ва волость исполкомидаги вазифасидан четлаштирилсин», «Эргаш шайкасининг талончилик қилиши ва аксилинқилобий галаларнинг ҳуруж қилиши муносабати билан таҳликали аҳвол юз берганини назарда тутиб, 52 кишидан иборат партия дружинаси ташкил қилинсин». Бу қарор Пискент партия ташкилотини бельшевиклаштириш ва меҳнаткаш деҳқонларни партия атрофида жипслаштириш учун кураш йўлидаги муҳим бир тадбир ролини ўйнади.

Пискентда Совет ҳокимиятини мустаҳкамлаш учун актив кураш олиб борганлардан бири ёш коммунист Султон Сегизбоев эди. Султон Сегизбоев 1919—1920 йилларда ўз қишлоғи Пискентда раҳбарлик лавозимларида ишлади. У бир вақтнинг ўзида Пискент волость партия комитетининг раиси, ҳарбий комиссар ва революцион комитетнинг раиси эди. Унинг раҳбарлигида коммунист ячейканинг қарорига биноан босмачиларга ва барча аксилинқилобчиларга қарши курашиш учун партия дружинаси ташкил қилинди. Бу даврда Султон Сегизбоев билан бир қаторда унинг дўстлари 1916 йилда мардикорликка олиниб, 1917 йилда Петроград февраль революциясининг иштирокчилари Мирзаев Туроб, Пирназар Шерназаров, 1918 йилдан партия аъзоси А. Ниёзов, Бобожонов, Исомов, партиясиз А. Шокиров кабилар Пискентда Совет ҳокимиятини ўрнатиш ва мустаҳкамлашда актив кураш олиб бордилар.

Совет ҳукумати дастлабки йиллардаёқ қишлоқларда Совет ҳокимиятини мустаҳкамлаш учун алоҳида эътибор берди. Шу жумладан 1918 йили 29 майда Туркистон республикаси ер комиссариати Пискент волостининг ер-сув комитетига 10 000 сўм пул ажратди. Бу маблағ комитет томонидан камбағал деҳқонларни коллектив хўжаликка бирлаштириш учун фойдаланилди.

1920-йилларда Пискентда меҳнаткаш деҳқонлардан иборат 29 меҳнат артеллари ташкил топди. Бу Пискент бойларига берилган йирик зарба эди. Иккинчи шундай зарба 1925—27 йилларда республикадаги каби Пискентда ўтказилган ер-сув ислоҳоти бўлди. Пискентдаги ер-сув ислоҳотига Ўзбекистон ҳукуматининг раҳбар ходимларидан бири Р. Раҳимбобоев бошчилик қилди. Ер-сув ислоҳоти ўтказилиши натижасида Пискентда қулоқлар тугатилди, коллектив хўжалик тараққий этди, Совет ҳокимияти янада мустаҳкамланди. Шу даврда Тошкент ишчилари ва студентлари Пискент деҳқонларини ўз оталиғига олиб, уларнинг хўжалик, совет қурилиши ва маданий юксалишига яқиндан ёрдам бердилар. Оталиқдаги ишчиларнинг деҳқонлар ҳузурида тез-тез бўлиши қишлоқ билан шаҳар, деҳқонлар билан ишчилар ўртасидаги иттифоқни янада мустаҳкамлади.

Пискент деҳқонларининг Тошкент ишчилари билан биринчи учрашуви 1925 йил 23 январда бўлди. Шу муносабат билан минглаб деҳқонлар митингга келишди.

Шундай қилиб, Пискент 1925 йиллардаёқ қишлоқ коммунистларининг раҳбарлигида, ишчилар синфининг ёрдами билан Ўзбекистонда қишлоқ хўжалиги ва маданий қурилиш соҳасида намуна кўрсата оладиган хўжаликка айланган эди.

Ҳозирги кунда эса Пискент Ўзбекистоннинг энг ёш шаҳарларидан биридир. Унинг атрофидаги 1 ва 2-«Пискент» совхозлари, Тельман номли, «Гулистон» каби йирик колхозлар областнинг илғор хўжаликларидан ҳисобланади.

Т. МУРТАЗОЕВ,
ЎзКП МК ҳузуридаги партия тарихи институтининг катта илмий ходими.

УЛУҒ ОКТЯБРНИНГ ЭЛЛИК ЙИЛЛИГИГА

ОТА ВА ФАРЗАНДЛАР

1930 йиллар эди. Қишлоқларда коллективлаштириш бошланган кезлар. Жўрабек Остонов бу ҳаракатда актив иштирок этди. Ҳозирги донгдор «Қизил Ўзбекистон» колхозини тузувчилардан бири бўлди. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, ажойиб пахтакор, марҳум Абдужамил Матқобулов ўша кезларда бу колхозда аравакаш бўлиб ишларди.

Инсон курашда, меҳнатда тобланади. Жўрабек ота колхозни мустаҳкамлаб, бир неча йил совет органларида, айниқса милиция органларида катта иш олиб борди. Унинг ҳаёт йўли серқирра: колхоз ташкилотчиси, Бухорони унсурлардан озод қилишда командир, милиция органида турли лавозимларда ишлаган.

У 1942 йилда Янгийўлда шаҳар милиция бўлимининг бошлиғи вазифасида ишларди. Шу кезларда милиция органларида ишлаш осон эмасди, урушнинг машаққатли кунларида фронт орқасида ҳам хушёр бўлиш керак эди.

1954 йилга келиб майор Остонов истеъфога чиқди. У энди дам олиб, умрини фароғатда ўтказса ҳам бўларди. Лекин Жўрабек ака уйда тинчгина ўтиришни ўзига эп кўрмади. У Бектемир посёлка Советининг раиси вазифасида ишлади.

Бектемир қишлоғи обод ва кўркам. Қадимда қамишзор бўлган Қумовул қишлоғида ҳозир катта пахта пункти, шинам турар-жойлар, бир-бирига туташган равон асфальт йўллар. Буларнинг барчасида Жўрабек Остоновнинг ҳиссаси бор.

— Мен, — дейди Ўрта Чирчиқдаги Охунбобоев номли колхознинг раиси ўртоқ М. Рўзиматов,— оддий тракторчи эдим, одамлар билан муомала қилишни ва катта ишларни бажаришда нақадар хушёр бўлиш кераклигини меҳрибон устозим Жўрабек акамдан ўргандим.

Ҳозир Жўрабек ота пенсияда. Лекин у ҳамон бардам, актив жамоатчи, халқ назоратчиси. Қишлоқдаги ҳар бир иш унинг кўз ўнгида. У контроль қилиш билан бирга кўпроқ одамларга ёрдам бериш, камчиликларни тузатиш ғамини ейди.

Ота етмиш ёшдан ошган бўлсалар ҳам бир минут тиним билмайдилар. Гоҳ оқшом чоғи боғда невараларини етаклаб, эркалаб юрганларида, гоҳ келинларининг ишига ёрдам бераётганларида, айниқса кўпроқ колхозчилар орасида қимматли маслаҳатлар бераётганларида учратасиз.

Эгамберди ўнинчи синфни битириб, В. И. Ленин номли ҳарбий билим юртига ўқишга кирганида 1940 йилнинг куз фасли эди.

— Ўғлим, биз партиямизнинг солдатларимиз. Сен менинг йўлимни танлаганингдан бошим осмонга етди. Бу йўлда садоқат билан хизмат қил, чинакам ҳарбий хизматчи бўл,—деган эди ўшанда Жўрабек ота ўғлига.

Эгамберди Остонов ҳарбий билим юртида бир йил ўқиди. Улуғ Ватан уруши бошланиб қолди. У Ватан мудофаасига отланиб, жангчи сифатида фронтга йўл олди. Бир йил ичида Эгамберди Остоновга старший лейтенант унвони берилди ва у кавалерия командири бўлиб хизмат қила бошлади. Қўшинларимиз Днепрнинг нариги қирғоғида Галки пункти учун олиб борилган жангда қуршовда қолдилар. Эгамберди Остоновнинг партия билети сақланиб турган кўкрагини ўқ тешиб ўтди. У оғир аҳволда ётаркан, немисларнинг шовқинини эшитди. Шунда унинг қўлига граната тушиб қолди. Бор кучини йиғиб душманга граната ирғитди, душман чекинди...

Ўшандан буён неча йиллар ўтиб кетди. Ватан фашистлар чангалидан озод қилинди. Ҳозир Эгамберди Остонов Тошкент область жамоат тартибини сақлаш бошқармаси бошлиғининг ўринбосари бўлиб ишлаётир.

Биз ҳикоя қилмоқчи бўлган Жўрабек ота Остоновнинг уч ўғли бор. Бири Эгамберди, иккинчиси механик-ҳайдовчи Даврон, учинчиси милиция старший лейтенанти Ботирбек. Шундай ўғилларни тарбиялаб, вояга етказган Жўрабек ота Остоновнинг ўзи 30 йилдан зиёдроқ вақт мобайнида милиция органларида хизмат қилиб келди.

Ю. ҲАМДАМОВ.

БАЙРОҚДОР КОЛЛЕКТИВ

Ўтган ҳар кун Совет ҳокимиятининг 50 йиллик юбилей тантаналарини яқинлаштирмоқда. Шунинг учун ҳамма жойдагидек қурилиш майдонларида ҳам меҳнат кўтаринкилиги тобора юксалмоқда. Областимизнинг илғор 160-қурилиш тресты бинокорлари ҳам улуғ айёмни муносиб тортиқлар билан кутиб олиш, юбилей объектларининг ҳаммасини белгиланган муддатларда фойдаланишга топшириш мақсади билан фидокорона ишламоқдалар. Улар бирйўла бир қанча саноат корхоналари, кўплаб уй-жойлар, маданий-маиший муассасалар қурилишини олиб боришяпти. Шуни қувонч билан айтиш керакки, барча объектларда иш тез ва соз бормоқда, топшириқлар тўла ва ортиғи билан адо этиляпти.

«Чирчиксельмаш» заводида қад кўтараётган темирчилик-пресслаш цехи қурилишида бўлсангиз, бинокорларнинг ғайрат-шижоатга тўла меҳнати гувоҳи бўласиз. Завод учун жуда ҳам муҳим бўлган объект қурилиши Улуғ Октябрь юбилейигача тугалланиши керак. Унда пахтачилик учун зарур бўлган турли хил қишлоқ хўжалик машиналари ишлаб чиқариш, запас қисмлар тайёрлаш йўлга қўйилади. Ишга тушгач корхонанинг қуввати анча ошади.

Йирик конструкциялардан йиғилган бу бинонинг узунлиги 120 метрдир. Иншоатнинг дераза ойналаригача солиб бўлинган. Айрим жойларда пардозлаш ишлари олиб бориляпти. Дугоналар Екатерина Асанина ва Нина Мазаевалар ҳавозада туриб устунларни бўяшмоқда. Донгдор бинокор Тешабой Рўзиматов бригадаси эса полга чўян плиталар ётқизиш билан банд. Бу бригада аъзолари жуда кўп бинокорлик касбини билишади. Бригадирнинг ўзи эса ҳар ишга қодир. Унинг билмаган юмуши йўқ. Улуғ Ватан урушидан илгари Чирчиқ қурилишларига келган бу йигит мана 30 йилчадан бери шу ерда меҳнат қиляпти. Унинг ишидан ҳамма хурсанд. Раҳбарлик қилаётган бригада эса трестнинг илғор коллективларидан ҳисобланади.

Бригадир коммунист Иван Мартин бошчилик қилаётган коллектив ажойиб ютуқларга эришмоқда. Бригада аъзолари юбилей объектларидан ҳисобланган мактаб биносини муддатидан илгари фойдаланишга топширдилар. 964 ўқувчи учун мўлжалланган бу ўқув юртини қабул қилган комиссия унга «аъло» баҳо қўйди.

Мана уч ойдирки, трест коллективи беш кунлик иш ҳафтаси асосида меҳнат қилаётир. Лекин бажарилаётган қурилиш-монтаж ишлари ҳажми камаймаяпти, аксинча ортиб бормоқда. Ана шу уч ой давомида ўтган йилнинг шу давридагига қараганда анча кўп пудрат ишлари бажарилди. Меҳнат унумдорлиги даражаси ҳам чакки бўлмаяпти.

Буларнинг ҳаммаси янги шароитларда ишлашга ўтишга пухта тайёргарлик кўрилганидадир. Трестда қатор ташкилий-техникавий тадбирлар амалга оширилди. Ишлаб чиқариш маданиятини яхшилашга қаратилган чоралар кўрилди. Моддий-техника таъминоти тартибга солинди. Илгари барча қурилиш бошқармаларида бетон қоришма тайёрлаш узеллари, арматура, дурадгорлик буюмлари, опалубкалар ишлаб чиқариладиган участкалар бўлар эди. Эндиликда бунга хотима берилди. Ана шундай ишлар билан шуғулланиш бинокорлик материаллари комбинати зиммасига юклатилди. Қурилиш учун керак бўлган барча юқоридаги асбоб-ускуналар ана шу комбинатда тайёрланиб, сўнгра объектларга ташиб берилади. Фақатгина ана шу янгилик туфайли 130 кишини бошқа ишларга ўтказиш имкони туғилди.

ЮБИЛЕЙ ОБЪЕКТЛАРИДА

Бошқармалардаги барча таъминот бўлимлари ўрнига ягона моддий-технологик комплектлаш бошқармаси ташкил этилди. Бу тадбирнинг нафи яхши бўлмоқда. Бундан ташқари, трестда сермеҳнат жараёнларни механизациялаш группалари, меҳнатни илмий уюштириш кенгашлари ҳам тузилганки, бу тақдирга сазовордир.

Янгича ишлаётган трест коллективи белгиланган марраға собит қадам билан бормоқда. Юбилей мажбуриятларини муваффақиятли адо этмоқда. Бу соҳада, айниқса, 228-УНР коллективи бошқаларга ўрнак бўляпти. Бошқарма бинокорлари бу йил қад кўтариши лозим бўлган барча объектларни қўлдан чиқариб қўйди. Ўзбекистон қаттиқ қотишмалар ва ўтга чидамли металлар комбинати коллективи учун ҳашаматли маданият саройини муддатидан илгари фойдаланишга топширди. Шу билан бирга гўшт комбинати, гинекология клиникаси корпусини қуриб берди.

Тошкентда қурилиш миқёсининг мисли кўрилмаган даражада кенгайиб кетганлиги Чирчиқда ғишт заводи қурилишини жадаллаштиришини тақозо этди. Уни бунёд этаётган 225-УНР коллективи зиммасидаги вазифанинг моҳиятига тўла тушунган ҳолда иш суръатини кундан-кунга жадаллаштиряпти. Ҳар йили қурилишлар учун 50 миллион дона ғишт етказиб берувчи бу заводнинг технологик асбоб-ускуналари жуда қисқа муддат—60 кун ичида монтаж қилиб бўлинди.

Трест бинокорлари юбилей объектларидан ҳисобланган «Политотдел» колхози стадионини ўз вақтида қуриб, ишга туширдилар. Айни вақтда уй-жой қурилиши ҳам тез суръатлар билан олиб бориляпти. Ўтган 9 ой мобайнида умумий ҳажми 25 минг квадрат метрдан ортиқ уйлар фойдаланишга топширилди. Бундан ташқари Тошкентда 3 та 48 квартирали уй қуриб битказилди. Тўртинчиси эса Совет ҳокимиятининг 50 йиллигигача меҳнаткашларга тортиқ қилинади. Чирчиқнинг ўзида яна 10 минг квадрат метр уй-жой қурилади.

Пешқадам трест коллективининг юбилей йилидаги самарали меҳнати муносиб тақдирланди. Бинокорлар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, республика Министрлар Совети ва Ўзсовпрофнинг Улуғ Октябрь социалистик инқилобининг 50 йиллиги муносабати билан таъсис этилган Эсдалик байроғини олишга муваффақ бўлдилар. Бундан бениҳоя руҳланган қурувчилар Совет ҳокимиятининг ярим асрлик тўйини катта тортиқлар билан нишонлаш учун социалистик мусобақа байроғини тобора баланд кўтаришяпти.

И. АХМЕТОВ.

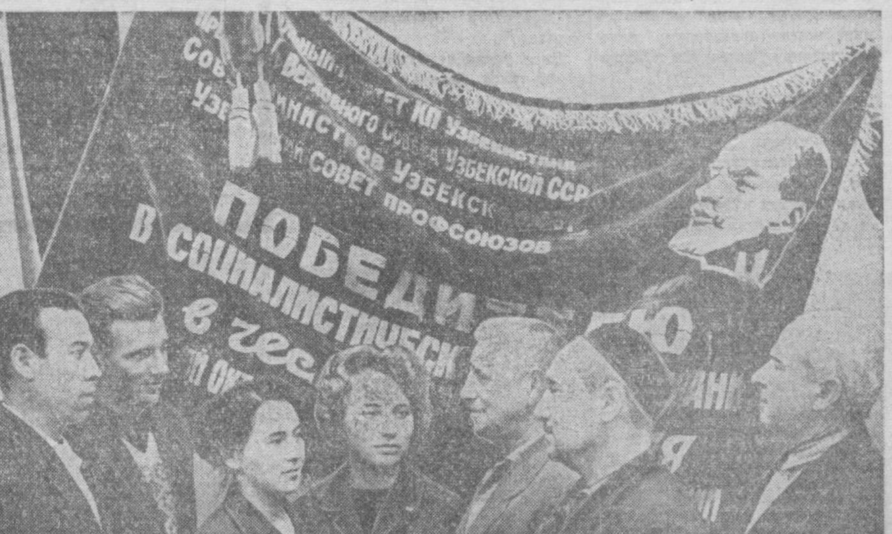

Куни кеча Бирлашган нашриёт коллективига Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва республика касаба союзлари советининг Эсдалик байроғи топширилди. Суратда: бир группа илғор матбаачилар эсдалик байроғи ёнида.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

ШУШИНДАГИ ХАЁЛЛАР

Петрусь БРОВКА
(белорус шоири)

О, қанча очилди йиллар варағи,
(Бола эдим, энди қоляпман қариб).
Лениннинг сургунда бўлган қишлоғин
Тунлари тушимда кўрар эдим кўп.
Ўша ўлкани мен қилардим хаёл.
Интилардим мен ўша овлоқ қишлоққа.
Мана ўша уйда мен турибман лол,
Шушь дарё шовқини келар қулоққа.
Қирғоқдаги оддий деҳқон уйи бу,
Ленин китоблари, столи ҳам бор.
Сибирь, сенда Ленин изи бор мангу,
Бугун ҳам мен уни кўряпман такрор.
Кремлда шанбалик ўтказган каби
Елкада юк ташиб юрипти бунда.
Ҳар ерда Лениннинг нафаси, қалби,
Обод бўлаётган жойда, гурунгда.
Ўжар тайга билан курашаётган дўст
Дўстлар даврасида Ленин юрар шод —
Ўжар Енисей ҳам охир бериб тан,
Қирғоқлар бирлашди мангу, умрбод.
Бунда ҳамма нарса қад тиклар баланд,
Тўғонлар, бинолар, янги кўприклар.
Электромачталар этилиб бунёд
Ленин орзулари рўёбга чиқар.
Ленин билан шахсан кўришаман мен
Навқирон шаҳарлар қурилишида.
У ҳар жойда ҳозир, қулоч ёзар кенг,
Мадад берар юртнинг ҳамма ишига.
Тундра зулматин ёритади у
Кўз-кўз қилиб Сибирь хуснин жаҳонга.
Хазина калитин шод тутади у.
Олмосу кўмирлар совға Ватанга.
Буғдой экишда ҳам этар иштирок,
Пўлат эритишда бордир ҳиссаси.
Янги уфқларни этинг дер идрок.
Орзулар ушалсин дейди, қисқаси.
Сибирь!
Аллақачон яшнаб гуллаган.
Авлоқликдан асар қолмаган асло.
Қаршимда дераза: ёнар шуъладан,
Пастда эса оқар тинмас Шушьдарё,
Бунда ҳукмрондир бунёдкор одам.
«Маз»лар ўтиб қолар бирдан ҳайқириб.
Сибирда мен қайга қўймайин қадам
Қувонаман тирик Ильични кўриб.

Ю. Шомансур таржимаси.

БАЙРАМ ВАХТАСИДА

Бу кўпқаватли ҳашаматли бино муддатидан бир ой илгари қўлдан чиқарилди. Високовольтний массивининг 3-секторида қад кўтарган шу уйда ўнлаб тошкентликлар ҳовли тўйлари ўтказишди. У бирйўла ўз қўйнига 60 дан ортиқ оилани олди. Истиқомат қилиш учун барча қулайликлари бўлган бу уйларга кўчиб кирган меҳнаткашлар қурувчилар ҳимматидан ниҳоятда хурсанд.

Массив кўркига кўрк қўшиб турган бу турар-жойни бунёд этишда 4-қурилиш трестига қарашли 20-бошқарманинг ўнлаб бинокорлари иштирок этдилар. Ҳамма жадал ва зўр ғайрат-шижоат билан ишлади. Айниқса, Темур Ҳасанов раҳбарлигидаги пардозловчилар бригадаси самарали меҳнат қилди. Ишни пухта ташкил этган бригада аъзолари сувашиб, бўяш сингари юмушларни тез ва соз бажардилар. Ф. Ҳакимов, Л. Булкова, Ш. Лёлонкова ўртоқлар сингари ўнлаб пардозловчилар нормани икки бараварга етказиб бажардилар ва уй қурилишини тезлаштиришга муносиб ҳисса қўшдилар.

Ҳозир бригада аъзолари янги объект қурилишида пардозлаш ишларини олиб бормоқдалар. Улар КПСС Марказий Комитетининг Улуғ Октябрь революциясининг 50 йиллиги муносабати билан чиқарган Чақириқларидан руҳланиб, шу кунларда иш суръатини янада жадаллаштиришаяпти. Улуғ айёмга катта совғалар билан келиш мақсадида тиним билишмаяпти.

С. ҲАСАНОВ.

СОВЕТ ҲОКИМИЯТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИГА — Октябрь саҳифаси

Тошкент янгиликлари

ЧЕВАРЛАР ЧЕҲРАСИ ҲАНДОН

Октябрь эллик йиллиги шарафига социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдираётган 3-тикувчилик фабрикасининг чеварлари ўн ойлик маҳсулот ишлаб чиқариш топшириғини муддатидан илгари бажаришди.

Дастлабки ўн ойда 14600 квадрат метр газлама ёки 11 мингта болалар кийим-кечаги тикишга етадиган материал тежалди. Шунинси қувончлики, маҳсулотларнинг сифати кўзда тутилганидан бир процент ошди.

Ҳозир юбилей вахтасида иш қизғин боряпти. Коммунистик меҳнат бригадаси номини олиш учун курашаётганлар сафида 1083 ишчи бор. Улар орасида Москва, Ленинград ва Кострома чеварлари ташаббуси асосида ишлаётган пешқадамлар ҳам анчагина. Илғорлар сафи кун сайин кенгайиб бормоқда. Х. Эгамбердиева, Ф. Камолхўжаева, С. Халилова, М. Бўтабоева сингари қўли гуллар коллектив ютуғига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшишяпти.

НАВОИЙ ҚАҲРАМОНЛАРИ — ПАННОДА

НАВОИЙ кўчасидан ўтган бўлсангиз республика Маданият министрлиги биносининг рўпарасида товланиб турган ажойиб панногa кўзингиз тушгандир. Панно ўртасида Навоийни кўрасиз. Бу портретнинг икки ёнида буюк адиб асарларида тилга олинган Фарҳод ва Ширин, Лайли ва Мажнун каби қаҳрамонлар тасвирланган. Бу суратлар бетон деворга керамик тошлар билан ўйиб солинаётир.

Алишер Навоий туғилган куннинг 525 йиллигига бағишлаб қурилаётган бу панно автори рассом Гонардноеддир.

Шунингдек, «Комсомол 30 йиллиги» кинотеатри биносида ҳам янги мемориал тахта ўрнатилаяпти. Бу ерда революция йилларида М. В. Фрунзе ва В. В. Куйбишев ўртоқлар нутқ сўзлаган эдилар. Мемориал тахта мана шу тарихий воқеага бағишлаб ўрнатилаётир.

ТАБРИКЛАШГА ШОШИЛИНГ

ШУ кеча-кундузда пойтахтимиз алоқа бўлимлари ва телеграф станциялари кишилар билан гавжум. Бу албатта табиий. Пойтахтимиз қурилишларида қатнашаётган қардош бинокорлар ўз оила аъзоларини яқинлашиб келаётган улуғ айём билан қутлашга шошилмоқдалар.

Байрам муносабати билан табрик телеграммаларининг тарифи нархи 50 процент арзонлашган. Бу қулайликдан фойдаланиб қолинг: Узоқ-яқиндаги ёр-биродарларни Октябрь байрами билан муборакбод этинг. Ҳозир кўчаларда ҳам телеграммалар қабул қилиб олувчи махсус столлар ташкил этилган.

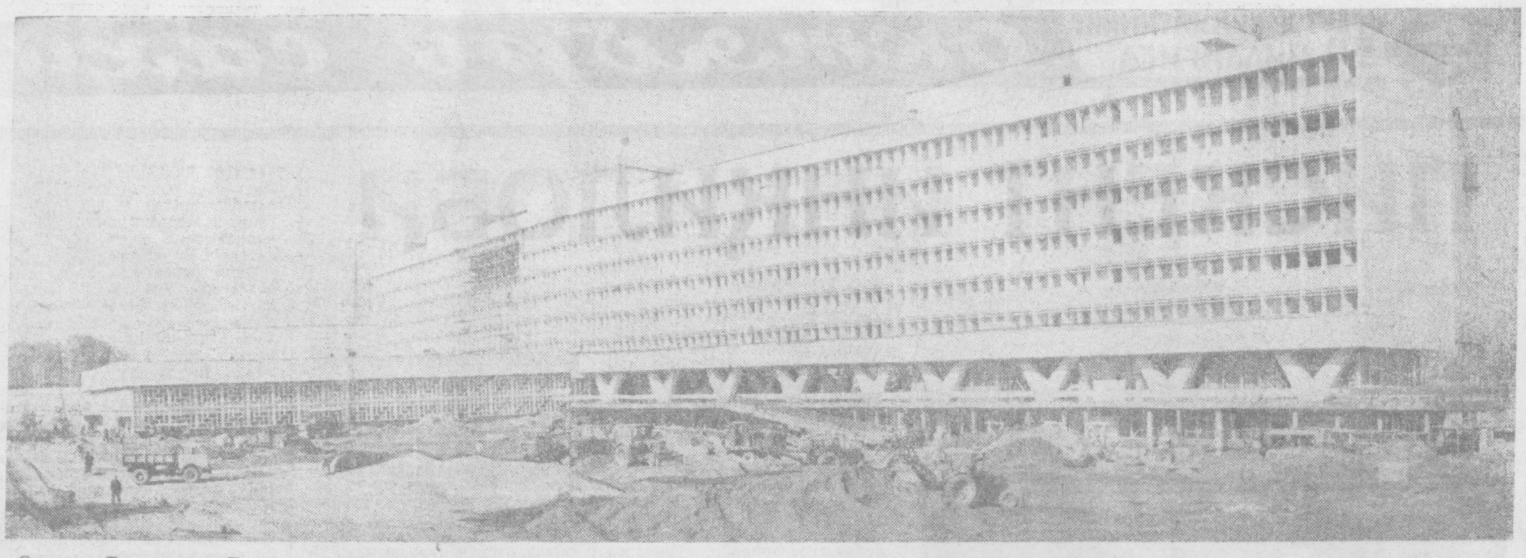

Суратда: Тошкентдаги Ленин номли майдондаги янги маъмурий бино.

А. Горокрик фотоси, (ЎзТАГ).

ФУТБОЛ МАЙДОНЛАРИДА

ДАЪВОГАРЛАР ТУРНИРИ

Келаси йил «А» класси олий лигасида қатнашиш ҳуқуқини олиш учун уч команда ўзаро беллашяпти. Иккита ўйин бўлиб ўтди. Қарағанданинг «Шахтёр» футболчилари ўз майдонларида Киевнинг армия спорт клуби командасини 3:1, Кировободнинг «Динамо» коллективини 1:0 ҳисобида енгди. Қозоқ футболчилари ниятларига етиш учун қолган икки ўйинда бир очко олсалар кифоя қилади.

ЮБИЛЕЙ СОВРИНИ УЧУН

Ўзбекистон ССР Футбол федерацияси таъсис этган юбилей соврини учун республикамиз областларининг терма командалари ва пойтахт вакили қатнашяпти. Мусобақалар олимпиада системасида ўтказилмоқда. Фарғоналиклар Сирдарё командасини 6:1 ҳисобида енгиб, андижонликларни ҳам таслим қилишди. Бу ўйин 2:0 ҳисобида тугади. Тошкентликлар Бухоро командасини 4:1 ҳисобида мағлубиятга учратгандан кейин Хоразм футболчилари устидан 5:1 ҳисобида ғолиб келишди.

8 ноябрда «Пахтакор» стадионида финал ўйин бўлади. Бунда Тошкент — Фарғона командалари учрашади.

ҲАМОН ОЛДИНДА

Ўрта Осиё ва Қозоғистон зонаси ғолиби Навоийнинг «Зарафшон» командаси навбатдаги турда Чирчиқнинг «Химик» коллективини 4:1 ҳисобида ютди. «Свердловчи» Бухоронинг «Факел» командаси билан бўлган ўйинни 0:0 ҳисобида тугатди. «Зарафшон» «Свердловчи»дан 5 очко ўзиб кетди.

БИНОКОРЛАР ХИЗМАТИДА

Хонага ўрта бўйли, тўлачадан келган бир аёл кириб келди. Унинг юзида табассум, хурсанд эди. Терапевтика кабинетининг врачи Юдиф Марковна аёлни самимий кутиб олди.

— Кетар экансиз-да, — деди врач.

— Ҳа, соғайиб қайтяпман. Сизга миннатдорчилик билдиргани кирдим. Катта раҳмат.

...Майрам опа Раҳимова бундан бир йил муқаддам қон босими касалига чалиниб қолди. Узоқ вақтгача дардига даво тополмади. Ниҳоят бу ерга, Ю. Балкина ҳузурига нажот излаб келди. Мана бугун буткул сағайиб хайрлашиб кетяпти.

«Главташкентстрой»нинг марказий шифохонасида дардига даво топган Б. Бекиров, В. Храбкова, А. Гинкул, М. Ермачёвлар ҳам бугун шифокорларга минг-минг раҳмат айтиб уйларига жўнаб кетишди.

Пойтахтимизнинг марказий қурилиш участкаларида меҳнат қилаётган бинокорлар шу вақтгача Чилонзор массивининг «Дўстлик» проспектида жойлашган «Главташкентстрой»нинг медицина — санитария пунктида даволаниб келишарди. Бу пункт бирмунча тор ва ноқулай бўлиб намунали медицина хизмати кўрсатишнинг иложи йўқ эди. Яқинда Заводская кўчасида марказий поликлиника очилиб шифокорларга ҳам, даво излаб келган бинокорларга ҳам катта қулайлик туғилди. Бу ерда терапевтика, тиш, кўз-қулоқ, физиотерапия, невропотология, ревматология кабинетлари ишлаб турибди. Врачлардан С. Цой, В. Пропина, Т. Степанова, Х. Нигматуллаев ва бошқалар беморларга намунали хизмат кўрсатишаяпти.

Шифокорлар бинокорлар саломатлигини қўриқлашда сидқидилдан хизмат қилишмоқда. Уларни қурилиш участкаларида тез-тез учратиш мумкин. Бу ерда шифокорлар Тошкентни қайтадан бунёд этишда ишлаётган минг-минглаб бинокорлар саломатлигини қўриқлагани келишади.

«Главташкентстрой» ҳузуридаги медицина-санитария участкасининг бош врачи ўртоқ М. Усмонов пойтахтимизда ишлаётган бинокорларга қандай медицина хизмати кўрсатилаётганлиги ҳақида шундай деди:

— Ҳозирги замон медицина асбоб-ускуналари билан жиҳозланган медицина-санитария участкамизда иккита поликлиника, 6 та амбулатория, 4 та даволаш пункти, 40 дан ортиқ фельдшер пунктлари ишлаб турибди. Бу шифохоналарда 300 га яқин врач, 600 дан ортиқ медицина ходимлари меҳнат қилмоқда. Қардош республикалардан келган қурувчилар яшаётган барча шаҳарчаларда медицина пунктлари мавжуд. «Россия» шаҳарчасида бешта, «Москва», «Украина», «Белоруссия» шаҳарчаларида уч-тўрттадан медицина пунктлари ишлаб турибди. Бу пунктлар етарли дори-дармонлар билан таъминланган.

Медицина-санитария участкасида санитария совети ташкил этилган. Совет аъзолари ойига бир марта йиғилишиб аҳолига медицина хизматини янада яхшилаш борасида маслаҳатлашиб олишади. Санитария совети сафида республика соғлиқни сақлаш министрлиги, санитария-эпидимология станцияси ва Тошкент шаҳар соғлиқни сақлаш бўлимининг ходимлари ҳам бор.

Медицина-санитария участкасининг иноқ ва аҳил коллективига Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган врач Мадали Усмонов бошчилик қилиб келмоқда. Ўртоқ М. Усмонов ўзининг чорак асрлик шифокорлик фаолиятини кишиларнинг соғлигини сақлашга, беморлар дардига даво топишга сарфлаб келяпти. Бу тиниб-тинчимас, жонкуяр шифокорнинг меҳнати муносиб тақдирланган. М. Усмонов «Ҳурмат белгиси» ордени билан мукофотланган. Ўзбекистон ССР Олий Советн Президиуми томонидан Фахрий ёрлиқлари бу камтарин шифокорнинг самарали меҳнатига берилган юксак баҳодир.

Янги Тошкент бунёд этишда қўлни-қўлга бериб ишлаётган кўпмиллатли қурувчиларга намунали медицина хизмати кўрсатиб келаётган бу тиниб-тинчимас жонкуяр шифокорларга янгидан-янги муваффақиятлар тилаймиз.

И. ЮСУПОВ.

Дунё хабарлари

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ҲИНДИСТОНДА ЎЗБЕК МАДАНИЯТИ ФЕСТИВАЛИ

Ҳиндистонда 31 октябрдан 14 ноябргача Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллигига бағишланган ўзбек маданияти фестивали ўтказилади.

Чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа Ўзбекистон жамияти делегацияси фестивалда қатнашиш учун жўнаб кетди. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари Р. Сахибоев делегацияга бошчилик қилади. Адабиёт ва санъат арбоблари ҳинд дўстлар ҳузурига меҳмон бўлиб жўнаб кетишди.

(ЎзТАГ).

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ИОРДАНИЯГА КЕЛДИ

АММОН, 30 октябрь (ТАСС). Тинчликни ҳимоя қилиш Совет Комитети президиумининг аъзоси, Тинчликни ҳимоя қилиш Ўзбекистон Республика Комитетининг раиси М. Зоидов бошчилигидаги тинчликни ҳимоя қилиш Совет Комитети делегацияси дўстлик ва бирдамлик миссияси билан Иорданияга келди.

Делегация аъзолари Иорданияда бўлган вақтларида Исроил агрессияси натижасида мамлакатда вужудга келган вазият билан танишадилар.

Делегация Иорданияга келишдан олдин Сурия Араб Республикасида бўлди.

2.471 ТАГА ЕТДИ

ХАНОЙ, 30 октябрь. (ТАСС). ВИА агентлиги хабар беради: кеча халқ қуролли кучлари бўлинмалари Виньлинь районида Американинг битта «Б-52» бомбардимончи самолётини уриб туширдилар. Самолёт демилитаризация қилинган зонанинг жанубий қисмига қулаб тушди. Бу Шимолий Вьетнам территорияси устида уриб туширилган «Б-52» типидаги учинчи самолётдир. 17 сентябрда иккита ана шундай самолёт уриб туширилган эди.

Кеча, ракета қисмлари ва халқ авиацияси Хингиен вилояти устида Американинг яна учта самолётини уриб туширдилар.

Шундай қилиб, Шимолий Вьетнам устида уриб туширилган Америка самолётларининг умумий сони 2.471 тага етди.

ИСПАНИЯ КУРАШМОҚДА

Франко фашистик режимининг кўп вақтдан буён ҳукмронлик қилиши Испания ва унинг халқини мушкул аҳволда қолдирди.

Испания чет элдан ўзи четга чиқарганидан кўра кўпроқ миқдорда маҳсулот сотиб олишга мажбур. Мамлакатда бетўхтов ишсизлик, нарх-наво ошиб боряпти, реал иш ҳақи камаяяпти, деҳқонлар вайрон бўляпти.

Яқинда эса Франко ўз режимига гўё демократия тусини бермоққа уриниб, сайловлар ўтказишни ўйлаб қўйди. Сайловчилар фашистлар системасига хос бўлган вазиятда бўлиб ўтди. Бутун расмий пропаганда аппарати сайловчиларни сайлов қутиларига жалб қилишга мажбур этиш мақсадида хизмат қилди. Магазинлар ёпиб қўйилди. Саноат корхоналари, банклар ва ҳоказоларнинг маъмурияти ўз ишчи ва хизматчиларига сайловда қатнашиш имкониятини бериш учун тўрт соат бўш вақт беришди.

10 октябрда ўтказилган сайловлар генерал Франко ва фалангининг чинакам мағлубиятига айланди. Оппозиция ҳам, либерал доиралар ҳам ўз номзодларини кўрсатишни истамадилар.

Халқнинг катта кўпчилиги сайловларда иштирок этишни хоҳламади. Ҳукумат эълон қилган маълумотларга кўра, бу «сайловлар»да сайловчиларнинг 64 проценти қатнашди. Яъни, 6 миллион киши овоз беришдан воз кечди. Мадрид, Барселона, Севилья, Гипускоа, Бискайя ва Галисияда шундай бўлди.

Умуман, эълон қилинган сайлов натижалари ёлғон бўлиб чиқди. Қишлоқ районларида, кўпгина вилоятларда амалда ҳеч қандай сайлов ўтказилгани йўқ. Маҳаллий ҳокимият вакиллари бюллетенларни сайловчиларнинг ҳеч бир иштирокисиз қутичага ташлаб юбориш билан чекландилар. Кўпгина ҳолларда улар «ошириб юборишди», — мағлубиятга учраган номзодларнинг айтишича, овозларни ҳисоблашда рўйхатга олинганлар сони бюллетенлар сонидан анча кам бўлиб чиқди.

Деярли ҳамма номзодлар фалангa «оиласи»га мансуб бўлса ҳам, кўзбўямачилик шундай авжига чиқиб, жанжалга сабаб бўлдики, Овьедо, Лерида, Логронья, Бадахоса ва бошқа жойларда сайлов натижаларига норозилик билдирилди. Матбуот бунинг сабаблари — бюллетенларнинг сайловлардан анча аввал тўлдириб қўйилганлиги, беш-олти мартадан овоз берган фалангачилар, ўлганлар «овози» ва чет элда яшовчиларнинг овози, сайловчилар рўйхатига киритилмаган кишиларнинг овози ҳам ҳисобга олинганлигида, деб ёзмоқда. Ҳукумат эса ҳеч бир эринмай, расмий маълумотларни тўқиб чиқарди.

Испанларнинг кўпчилиги сайловларда овоз беришдан бош тортди ва бу билан испан фашизми сиёсий монополияси сиёсатини, шу йил бошида франкочи кортеслар маъқуллаган қонунларни ёқлаб чиқмади. Айни вақтда, улар эркинлик ва демократияни қўллаб-қувватладилар. Улар ҳамма испанларга уюшишга ва демократик структуралар доирасида сиёсий ҳаракат қилишга имкон берадиган янги сиёсий тузум ташкил қилинишини истаётганликларини билдирдилар.

Либерал доиралар 1966 йил декабрида ўтказилган референдумда чувлари чиқиб, алданган эдилар. Сайловлар масаласида Коммунистик партия ва бошқа оппозиция кучларининг позициялари либераллар позициясига тўғри келиб қолдики, бу франкочиларнинг сайловлардаги мағлубиятига сабабчи бўлди. Позицияларнинг бундай мувофиқлиги Компартия референдум муносабати билан билдирган огоҳлантиришларнинг тўғрилигини тасдиқлади. Ҳозирги тузум мавжуд экан, озодлик ва демократия томон силжиш мумкин эмаслиги аён бўлди.

ХАЛҚАРО МАВЗУДА

Сохта сайловларга жавобан заводлардаги ишчилар комиссиялари меҳнаткашларга мурожаат этиб, 27 октябрда «Норозилик куни» ўтказиб, меҳнаткашлар кўтариб чиққан талабларни қўллаб-қувватлашга чақирди. Шу куни меҳнаткашлар қимматчилик ва иш ҳақининг амалда оширилмаётганлигига қарши, ишсизликка, ишчи раҳбарларнинг ишдан бўшатилишига ва қамоққа олинишига қарши норозилик билдирдилар. Айни чоғда улар 300 песетга тенг бўладиган энг кам иш ҳақини жорий этиш, Камачо ва бошқа ишчи раҳбарларни дарҳол озод қилиш, мустақил ва демократик касаба союз ташкилотлари тузиш ҳамда забастовка ҳуқуқини ҳурмат қилиш талаби билан чиқдилар.

Шу мақсадда ишчилар комиссиялари 27 октябрда ишдан кетишдан аввал ярим соат давомида ёки имконият туғилган вақт ичида забастовка ўтказишга чақирдилар. Комиссиялар меҳнаткашларни иш жойларини уюшган ҳолда ташлаб чиқиш ва кеч соат еттидан соат ўнгача автобус ҳаракатини бойкот қилишга даъват этдилар.

Иккинчи томондан ишчилар комиссиялари нарх-навонинг ортишига норозилик белгиси сифатида аёлларга керакли нарсаларни аввалроқ харид қилиб, 27 октябрь куни ҳеч нима сотиб олмасликка чақирдилар. Улар бундай тадбир савдо иши билан шуғулланувчиларга қарши эмас, балки, қимматчиликнинг ягона сабабчиси бўлган ҳукумат сиёсатига қарши қаратилганлигини тушунтирдилар.

Коммунистик партия ишчилар комиссияларининг бу қарорини қизғин табриклаб, меҳнаткашлар, аёллар, ёшларга, айниқса ўз аъзоларига, ишчилар ва зиёлиларга, уларнинг партия ташкилотлари учётида туриш-турмасликларидан қатъий назар, мурожаат қилди. Бу мурожаатда Компартия 27 октябрь кунини меҳнаткашларнинг ва бутун мамлакат аҳолисининг жиддий ғалабаси кунига айлантириш учун барчани куч-ғайрат сарфлашга даъват қилди.

Мадрид университетида 27 октябрь куни қизғин ўтди. Бу ерда 1500 студент Вьетнамдаги урушга қарши митинг ўтказишди. Фалсафа факультетининг катта амфитеатрини шу куни курашаётган Вьетнам байроқлари ва Че Гевара портретлари безаб турди. Америка капитализмининг Испанияга суқулиб кириши тўғрисида халойиқ ўртасида доклад қилинди. Франко «ватанини америка империализмига сотяпти» деб айтилди шу митингда. Сўнг студентлар намойиш ўтказишга уриниб кўришди. «Янкилар, Вьетнамдан ва Испаниядаги Рота ва Торрехон базаларидан жўнаб қолинг!» деган плакатларни кўтариб чиқишди улар. Бироқ, полиция студентларни тарқатиб юбориб, бир неча кишини қамоққа олди.

Америкага қарши кайфият Испанияда кундан кун кучайиб бораётир. Қўшма Штатлар «франкизмнинг энг мустаҳкам таянчи» деб айтишмоқда меҳнаткашлар. Бунга қарши Франко тузуми оммавий репрессиялар билан жавоб берди. Турмалар кишиларга яна тўлди. Фақат коммунистларгина эмас, бошқа прогрессив арбоблар ҳам турмаларда ётибди.

Испан халқи фашизм террори ва зўравонлиги шароити ва Франко режимига қарши мардона курашмоқда.

Евг. БЛОК.

Суратларда: (чапдан ўнгга) 1. Медицина-санитария қисмининг бош врачи ўртоқ М. Усмонов (чапдан иккинчи) шифохона ходимлари билан навбатдаги ишлар ҳақида маслаҳатлашмоқда. 2. Марказий поликлиниканинг тиш доктори М. Пинхасова беморни даволамоқда.

А. Абалян фотолари.

ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМ ВАТАНПАРВАРЛАРИНИНГ ҲУЖУМИ

ХАНОЙ, 30 октябрь. (ТАСС). Вьетнам информация агентлиги Озодлик агентлигининг хабарига асосланиб, қуйидагиларни билдиради: Жанубий Вьетнам халқ қуролли кучларининг бўлинмаси Виньлонг вилоятида 15 октябргача давом этган уч ҳафталик жанг вақтида бир неча марта муваффақиятли операция ўтказди. Бу операциялар натижасида душманнинг 255 солдати ўлдирилди ёки ярадор қилинди.

Жанубий Вьетнам ватанпарварлари, дейилади хабарда, шу давр ичида душманнинг 11 самолётини уриб туширдилар ёки шикастлантирдилар, 3 ҳарбий автомашинага ва десант туширадиган икки кемага шикаст етказдилар, душманнинг 100 дан ортиқ солдатини асир олдилар.

Хабарда Жанубий Вьетнам ватанпарварларининг Камау вилоятида муваффақиятли ҳаракат қилганликлари тўғрисида ҳам гапирилади. Улар бу вилоятда шу ойнинг бошидан буён душманнинг 100 га яқин солдатини сафдан чиқардилар ва кўп миқдорда техника ҳамда ўқ-дорини ўлжа олдилар.

КАТТА ТАЛАФОТ

ХАНОЙ, 30 октябрь. (ТАСС). Озодлик армияси жангчилари ва Жанубий Вьетнам аҳолиси қўғирчоқ ҳукумат қўшинлари ва Америка агрессорлари билан бўлган жанглар вақтида уч ой ичида (июль, август ва сентябрь) душманнинг 82.000 дан ортиқ солдат ва офицерларини, жумладан 32.500 америкалик ҳарбий хизматчини сафдан чиқардилар. Вьетнам информация агентлиги Озодлик агентлигининг маълумотига асосланиб шу ҳақда хабар беради.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

14.55 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 17.55 — Эшиттиришлар программаси, 18.00 — Ленин ва печкачи (Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги олдидан), 18.25 — Телеянгиликлар (рус тилида), 18.35 — Ёшларнинг Улуғ Октябрга меҳнат совғалари («Ёшлик» студияси), 18.50 — Ая (телевизион бадиий фильм), 19.45 — Юнус Наримонов («Октябрь» программаси), 20.25 — Телеянгиликлар.

20.35 дан — Москва кўрсатади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 17.55 — Эшиттиришлар программаси, 18.00 — Комсомолларнинг ишлари ҳақида, 18.25 — Шахматчилар (илмий-оммабоп фильм), 18.45 — Алангали йиллар кишилари (телеочерк), 18.55 — Ўзбекистон композиторлари — студия меҳмонлари.

19.50 дан — Москва кўрсатади

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.35 — Меҳнат қаҳрамони — Марҳамат Йўлдошева, 20.55 — Фарзандлар (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 19.00 — Чиполлино (болалар учун мультфильм), 19.40 — Броненосец Потёмкин (бадиий фильм). 20.45 — Сибирь диёридаги учрашув (ҳужжатли фильм). 21.40 — Фильм-концерт.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 1/XI да Аяжонларим, 2/XI да Қотил.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — «БЕОРОМ ЮРАК» ёшлар коллективининг Улуғ Октябрнинг 50 йиллигига бағишлаган юбилей программаси.

КИНО

Лўли — «МОСКВА», НАВОИЙ номли, «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Марианна — «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
7—8 ноябрда
Улуғ Октябрнинг 50 йиллигига бағишланган
БАЙРАМ КОНЦЕРТЛАРИ

Концертда Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Жуманазар БЕКЖОНОВ, Солистлар: Олмахон ҲАЙИТОВА, Гулчеҳра ИСМОИЛОВА, Манзура МУМИНОВА, Шариф СУЛТОНОВ, Тўхта РИСМЕТОВА, Ражаб ИСМОИЛОВ ва бошқалар қатнашади.

7-ноябрда концерт кундуз соат 2 да,

8-ноябрда кундуз 1 да бошланади.

ЭЪЛОН

Тошкент шаҳар Ленин район ошхоналар трестининг қуйидаги ошхоналари аҳолидан гўшт, балиқ, мева ва бошқа маҳсулотлардан тайёрланган ярим фабрикатлар, турли тортлар тайёрлаб бериш бўйича заказ қабул қилади.

5-ошхона Манжара кўчасидаги, 4-уй, 7-ошхона Куйбишев шоссе кўчаси, 7-а уй, 11-ошхона Локомотив кўчаси, 4-уй, Авиогородок, телефон № 58-543, 12-ошхона Правда Востока кўчаси, 26-уй, телефон В30249, қўшимча 535, 15-ошхона Уй қурилиш комбинати массиви, «Буратино» кафеси Куйбишев кўчаси, 2-уй.

Бу ошхоналар шаҳар ва шаҳардан ташқарида яшовчи аҳоли заказига кўра маҳсулотларни уйга элтиб беради.

Ленин район ошхоналар тресті маъмурияти.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 05790. Индекс — 64697. А. 1779.